

V Bruseli 31. mája 2024
(OR. en)

10455/24

Medziinštitucionálny spis:
2024/0068(COD)

SOC 405
EMPL 232
ECOFIN 613
EDUC 190
JEUN 122
CODEC 1371
IA 128

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o lepších pracovných podmienkach pre stážistov, ich presadzovaní a boji proti vydávaniu riadnych pracovnoprávných vzťahov za stáže („smernica o stáži“) – správa o pokroku

I. ÚVOD

Komisia 20. marca 2024 prijala návrh smernice o lepších pracovných podmienkach pre stážistov, ich presadzovaní a boji proti vydávaniu riadnych pracovnoprávných vzťahov za stáže („smernica o stáži“) Cieľmi navrhovanej smernice sú lepšie pracovné podmienky pre stážistov, ich presadzovanie a boj proti prípadom, v ktorých sa riadne pracovnoprávne vzťahy sa vydávajú za stáže. Návrh bol uverejnený ako súčasť balíka spolu s návrhom odporúčania Rady týkajúceho sa posilneného rámca kvality pre stáže, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 10. marca 2014 o rámci kvality pre stáže.

Veľká väčšina delegácií cieľ návrhu uvítala a vyjadrila podporu iniciatívam zameraným na zlepšenie pracovných podmienok stážistov. Delegácie zdôraznili, že na posúdenie vplyvu a dôsledkov tejto smernice na vnútroštátne systémy je potrebný značný čas, a preto majú mnohé z nich k návrhu stále všeobecnú – a niektoré delegácie parlamentnú – výhradu preskúmania.

Pracovná skupina pre sociálne otázky zasadala počas belgického predsedníctva trikrát: 9. apríla, 22. apríla a 27. mája 2024. Pracovná skupina ukončila preskúmanie návrhu po jednotlivých článkoch. Súhrnné informácie o dosiahnutom pokroku sa uvádzajú v časti II.

V navrhovanom právnom základe, ktorým je článok 153 ods. 2 písm. b) v spojení s článkom 153 ods. 1 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), sa od Rady vyžaduje, aby spolu s Európskym parlamentom konala v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Európsky parlament zatiaľ svoju pozíciu v prvom čítaní nezaujal.

II. PRÁCA RADY POČAS BELGICKÉHO PREDSEDNÍCTVA

Pracovná skupina pre sociálne otázky začala skúmať návrh smernice počas belgického predsedníctva 9. apríla 2024, teda tri týždne po jeho uverejnení. Komisia pri tejto príležitosti návrh smernice prezentovala a delegácie mali možnosť predložiť predbežné všeobecné pripomienky a otázky.

K návrhu Komisie bolo pripojené posúdenie vplyvu, ktoré sa vzťahuje aj na navrhované odporúčanie Rady. Belgické predsedníctvo zaslalo delegáciám 4. apríla 2024 dotazník k posúdeniu vplyvu. Na dotazník odpovedalo dvadsaťjeden členských štátov. Posúdenie vplyvu pracovná skupina pre sociálne otázky podrobne analyzovala a prerokovala na svojom zasadnutí 22. apríla 2024. Zhrnutie hodnotenia a reakcií členských štátov na posúdenie vplyvu sa uvádza v dokumente 10456/24.

Zasadnutia pracovnej skupiny pre sociálne otázky 22. apríla a 27. mája 2024 boli venované preskúmaniu navrhovanej smernice a diskusii o nej, aby sa zabezpečilo lepšie pochopenie znenia návrhu. Delegácie pri týchto príležitostiach predložili svoje pripomienky a otázky, ktorými sa Komisia zaoberala, a to najmä pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti navrhovanej smernice a vymedzenia pojmov „stáž“ a „stážista“.

III. HLAVNÉ OTÁZKY, O KTORÝCH SA ROKOVALO NA ÚROVNI PRACOVNEJ SKUPINY

Rozsah pôsobnosti

Mnohé delegácie sú skeptické, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti návrhu, a žiadali objasniť, ktoré typy stážistov a ktoré druhy stáží patria do rozsahu pôsobnosti navrhovanej smernice. Komisia poskytla vysvetlenia a objasnila, že *kapitola II návrhu: Rovnaké zaobchádzanie* a *kapitola IV: Opatrenia na presadzovanie a podporu* by sa mali uplatňovať na stážistov v pracovnoprávnom vzťahu, zatiaľ čo podľa *kapitoly III: Riadne pracovnoprávne vzťahy* vydávané za stáže by sa od členských štátov malo vyžadovať, aby odhaľovali situácie riadneho pracovnoprávneho vzťahu *de facto* u všetkých stážistov, vrátane tých bez pracovnoprávneho vzťahu.

Napriek vysvetleniam Komisie sú delegácie naďalej kritické voči tým častiam návrhu, ktoré do rozsahu pôsobnosti zahŕňajú stážistov bez pracovnoprávneho vzťahu a stáže, ktoré sú povinné na prístup k určitým profesiám alebo ktoré sú súčasťou učebných plánov formálneho vzdelávania a odbornej prípravy.

Vymedzenie pojmov

Väčšina delegácií upozornila na nesúlady medzi vymedzeniami pojmov „stážista“ a „stáž“ vzhľadom na to, že pojem „stážista“ predpokladá existenciu pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu, zatiaľ čo vymedzenie pojmu „stáž“ nie. Komisia zdôraznila, že rozdiel vo vymedzení pojmov odráža rozsah pôsobnosti a dva ciele navrhovanej smernice.

Niektoré delegácie okrem toho požiadali o ďalšie objasnenie, aby bolo možné rozlíšiť medzi „stážou“ a „učňovskou prípravou“.

Posúdenie riadnych pracovnoprávnych vzťahov vydávaných za stáže a opatrenia na presadzovanie

Viaceré delegácie vyjadrili obavy v súvislosti so subsidiaritou a kriticky sa vyjadrili k miere podrobnosti v ustanoveniach kapitol III a IV. Tvrdia, že vnútroštátne orgány by mali mať väčšiu flexibilitu, pokiaľ ide o ustanovenia o presadzovaní. Okrem toho by posudzovanie, kontrola a inšpekcie všetkých druhov stáží priniesli výrazné zvýšenie záťaže pre inšpektoráty práce, čo je pre veľký počet delegácií problém.

Úloha sociálnych partnerov

Niektoré delegácie podčiarkli potrebu rešpektovať rozmanitosť vnútroštátnych systémov, najmä úlohy a právomoci sociálnych partnerov v niektorých členských štátoch. Ide o horizontálny problém, ktorý je potrebné zohľadniť v celom texte.

Konania v mene alebo na podporu stážistov

Niekoľko delegácií zaujalo skeptický postoj k navrhovanému ustanoveniu, ktorým sa zástupcom pracovníkov umožňuje zastupovať stážistov v súdnych alebo správnych konaniach a pomáhať im.

IV. ZÁVERY

Belgickému predsedníctvu sa návrh smernice podarilo dôkladne preskúmať. Vďaka špecializovaným zasadnutiam pracovnej skupiny pre sociálne otázky mohli delegácie predložiť svoje pripomienky a otázky k návrhu, a to aj v písomnej forme. Komisia pri týchto príležitostiach poskytla ďalšie vysvetlenia a objasnenia v súvislosti s otázkami, na ktoré delegácie upozornili. Rokovania výrazne prispeli k zlepšeniu spoločného chápania návrhu.

Na dokončenie prvého čítania návrhu je potrebná ďalšia práca a technické rokovania.
